

پتہ خاک: 8

نہاد: 10 روپے

07-01 جنوری 2022ء

سال: 19

تاک: 01

ایلوپنہ غاتیا

2 میکوپنہ

حوالہ: رخشان ادبی کاروان نادرہ میکوٹس ایپ مشاعرہ

(نوری دہوار)

ورناگل: زاکارناحق

(سنگت آجو)

3 میکوپنہ

(10) سیل وچکر: زیباغاکمران

(انجینئر جمیل احمد کرد)

4 میکوپنہ

بلوچ چل تاکی: ارمیکوشش تو

5 میکوپنہ

بلوچ چل تاکی: اولیکوشش تو

6 میکوپنہ

شاعر آتاج آک: شہزادغنی

(شاہین بارانزئی)

نوشتا تک: سہادرانسخان نانسخان ء

(جعفر قمرانی)

7 میکوپنہ

(71) پٹ وپول: "اصطلاحات نثر"

(غفور جان ساسولی)

8 میکوپنہ

پٹ وپول: براہوئی خلقی شاعری ٹی لوز آتامڈی

(6) (حمید عزیز آبادی)

All About #Brahui

کوئٹہ

براہوئی نابابت
براہوئی ٹی

تلاز، ڈیکھیللا تزیشن ناسال

(شوگال)

”تلاز“ نوزدہمیکو سال اٹی گام تنگ اٹی ء، الحمد للہ گدریگلوک آہرہ سال اٹی ”تلاز“ نامادام کوشست مسنے کہ براہوئی زبان وادب نا پڑ آگچین آسوج وچست مروک سوج آتے مونی اتنگ ناست بڑی ء کنگے۔ ”تلاز“ ء براہوئی زبان نا پڑ آولیکو ہر دے ئی اخبار اس مونی اتنگ نام شرف دوئی مسنے۔ دا کان بیدس براہوئی زبان نا اخبار اسے ”آن لائن“ درستی راستی کنگ نا بابت اولیکو گام ہم ”تلاز“ نا شرفندی مسنے۔ دارداٹ بنائی وڑاٹ #براہوئی۔ میڈیا نا کمک اٹ ”تلاز“ آن لائن شینک کنگا کہ۔ داسر اونا چندانا ویب سائیٹ ء، وسوشل میڈیا نا کل فورم آتیا ہم کوشست مسنے کہ ادارہ نارسینگ گیگ ء پک کنگے۔ دارداٹ تدوک آرا سال آن ادارہ ”تلاز“ نا تاک آتے شینک کنگ تون اوار براہوئی زبان اٹ شینک مروک کتاب آتے ہم تلاز ویب آ تنگ نا بابت ہم عملدرآمد کنگا۔ دا ہیبت راست ء کہ اینونا دور باری ٹی زبان اسے نا شوندری کن دا بھاز بھلو گام گچ مفور، ولے ہراڑے کہ اسد زبان اسے ناچ ء اخبار اسے نا ویب سائیٹ مف، یا کتاب آتا بھلو کچ اس آن لائن دوئی

ہینکارو شوکار عبداللطیف قلات پرنٹرز پبلیش روڈ کونڈغان شینک کرسا 302
فیبر 1 یونیورسل کمپلیکس جناح روڈ کونڈغان تالان کرے

www.talarbrahui.com

حوال

رخشان ادبی کاروان نادہمیگو وٹس ایپ مشاعرہ

رخشان ادبی کاروان ٹاؤس ایپ گروپ اٹی ڈہمیگو مشاعرہ اڈتنگا۔ مشاعرہ ناخاص انگا مہمان محمد اکبر آسی وکماش ولی ساسولی و شوکار کریم اسیر پنجگوری اسک نسر۔

مشاعرہ نا بنا تلاوت کلام پاک آن مس، ہرانا بختوری ۽ کریم اسیر پنجگوری دونی کرے۔

خاص انگا مہمان حافظ محمد اکبر آسی تران کر سا پارے کہ رخشان ادبی کاروان ناکل باسک آتا لکھ منت لکھ تورو کہ کنے شرف ہشما مشاعرہ نا خاص انگا مہمان کریر۔

مشاعرہ غائبی شیخ ہلنگ نا فائدہ ہندادے کہ نن ادیب دانشور آتا رہی آ توٹا بش کینہ تو نن ہم اوقا گچین انگارنگ وگند آن رنگ ہر فنہ دن کہ شیخ سعدی تینا اسہ شعر ایٹی پاک کہ حمام اٹی منہ سنگت کنے مش انا اسہ چنگ اس تر تو اوقیان زیاد ناگند

کس، ای مش تیان ازفیت کہ نم مٹک و زعفران اے یا مش اے؟ ناگند کنے گنوگ کرینے۔ کنا است اٹی پناے۔ مٹک ورندی تر کہ نن بے قدر غمش کس،

ولے گلاب آتھون رہیگان، ہموغوکی نا سوب آن اوقا زباد ننے ٹی اثر کرینے۔ داژان مراد دادے کہ نن ہم ادیب قلمکار آتھون توٹا بش و اوقا کتاب آتھون فائدہ ہر فسا اینو داڑے مہمان متنگ نا شرف دونی کرین۔

اوپارے کہ نن تینے مسلمان پانہ ننے اللہ پاک اسد ہراس نبی کریم ﷺ نا دروشم اٹی تے۔ نبی کریم ﷺ تینا زندگی نا، تینا ہنگ ناسوب ۽ بیان لیک کہ کنا ہنگ نا اراسوب نسر، اولی دادے کہ ای بندغ آتے علم ہیل ایتو، واوفتے خنی کیو۔ اڑٹیکو دادے کہ ای بندغ آتے اخلاق ہیل ایتو، کہ اوقا ادب و تربیت گچین مرے۔

تو نن اسہ ادبی کاروان اسے تون گندوک اُن، نازی آدافرض مریک کہ نن تینا شعر و شاعری تینا اسلام ۽ مومن آتھن، نا شعر و شاعر یک اسلام نا دنگ اٹی مریر، کہ نن قوم نن راج نا وطن ۽ فائدہ رسیکے و بروک آ وخت اٹی نن نسل و راج انا زند روشنا مرے۔ تو ادب تون ننے اسلام تینا راج انا

رہیدہ کل ۽ مومن آتھون مریک، کہ نن تینا قوم و راج ۽ اسہ گچین ۽ آجت اس ایتن۔

.....نوری دہوار

شاعری نا وخت آشرعی دنگ آتے لتاؤ کرسا تینا آخرت ۽ خراب کین۔

گڈسرائی مشاعرہ نا کماش رخشان ادبی کاروان نا سروک ولی ساسولی تران کرسا شاعر آتا کلام آتا وڑک آک داوڑا؛ محمد اکبر آسی

نی قرآن ۽ ک تلاوت او ایمان ۽ وڈ فلک دا کتاب اس شان والودا نا شان ۽ وڈ فلک

نیازی تینا زنداٹ آسودنی امنتے خنک، انسان اینو پدے اسکان تینے اشرف اخلوقات پاک، کل سادار تیان تینے عقلمندہ تلک، گڑا او امنتے زاکار ۽ ہمو عزت ۽ تنگ ہرانا وحقدا مریک۔

اگر نن تاریخ ۽ پٹن ہرن تونے آناز انگا جاگہ غاتیا نیازی اسہ مظلوم ۽ تپہ اس خنک، راج اٹ اوڑا یکا ظلم مسابھانے چچ ۽ راج اس نیازی ۽ تین کن نیک شگون خیال کتنے، حالانکہ خدا تینٹ پاک ہرا بندغ ۽ ماراں مریک ای خدا اودے پاوہ ہن نی تینا لمہ باوہ کن کتیا ناسوب جوڑ مر، ولے کہ کس ۽ ستراس مریک تو اودے ای پاوہ ہن دنیا ٹی تینا لمہ باوہ کن رحمت ناوڑ جوڑ مر، نا لمہ باوہ نا ولفنگ کنا زمواری ۽۔

ننا خواجہ نبی پاک صلی اللہ علیہ والہ وسلم پارینے کہ ہمو بندغ بخت والا ۽ ہرانا اولیکو اولیاد نیازی اس ودی مرے، اللہ واللہ نا رسول کہ نیازی ۽ داخہ شرف اس بشخا نوگڑا نن دیر اُن کہ نیازی ۽ تینا نیام اٹ چچ روادار کپن۔

ظہور اسلام آن مہالوا گرن عرب نا تاریخ آنظر شاعن تو اوڑے ہم نن خنہ کہ نیازی تا

ولی ساسولی
نوری مرے یاناری اعلیٰ اریس بشر
اول قرآن پدانا ہیبت آتے ٹی اثر
کریم اسیر پنجگوری

ہنوگ آ سال ننے دتر ہوغنے
ہرن کہ دا سال انت حال یکک
ابرار برکت

کنے آ بریسہ ہبکہ ہبکہ
دن امنتے مریسہ ہبکہ ہبکہ
اسحاق حسرت

بنک نا کلہو بس خدا نے اتو
ننا دا دعا ۽ دعا نے اتو
تاجل تیر

بندغ آک زندہ اریک بندغی دم تے
اے وطن نا ہر گڑا کہ ویل اٹی دم تے
غفار عاطف

وفا ۽ الا جفا ۽ ہرنے
خدا نا تین کن گناہ ۽ ہرنے
ماجد ہینا نا لوتی

دائشنگا بس جوانی مس ختم
بھار مرن کس کہانی مس ختم

کف کہ داخس شراب ساقی
مغز کنا معف خراب ساقی

ظلم اس خواہے کنگ کے۔
داشون بلوک آ وخت اٹ داسکان گڑاں
جاگہ غاتیا نیازی تے حویلی آن پیشن
متنگ نا موکل اف، پین تو پین اودے
خونگ نا ہم چچ ۽ حق اس اف، حالانکہ
اسلام تینٹ پاک علم دونی کنگ نیازی و
نرینہ نازی آفرض ۽۔

اگہ جائیداد اٹ حق تنگ نا ہندا ہیبت
مرے تو ناراج اٹ اودے وراثتی شیخ آن
ہم چچ اس ودی بلک، اگہ اونا برام مس،
اودے باوہ نا اراغان جائیداد آن شیخ اٹی
چچ ۽ گڑاں ہم ملک، انت اس کہ ملکیت
مریر کل نرینہ اولیاد آتے ٹی تقسیم مریک
نیازیک کل خالی دوسلرہ۔

تاریخ شاہد ۽ ہر راج نیازی تے عزت و
شرف تے و نیازی تے تینا کوپہ خیال
کرینے ہمو راج بھار زوشون بلکنے ہر راج
اٹ نیازی تے اوقا بندای آ حق آک
ملاو اوبے مٹ ۽ راج جوڑ مسنو۔

تو بایدے ناکل آفرض مریک کہ نن نیازی
تے ہمو شرف ۽، ہمو عزت ۽ ایتن ہر اوقا و
حقدا روخواہندار ۽۔

ورنا گل

زالکارناحق

.....سنگت آجو

کنگ کپسہ نا کاریم ارا سنجالنگ ۽، نے
انت تمانے نوکری نا؟ اینو پدے اسکان دا
سوچ زندہ ۽، داٹی چچ ۽ بدلی اس بنتے،
داسکان ننے بھار آ اخبار تینٹی خونگ کن
ملک، بھار ٹی وی یا سوشل سائٹ آتیا نا
مومن آن گڈریٹنگ کہ فلانی جاگہ غاتیا
اس جہیزاٹ گڑا کم تنگ ناسوب آن خاخر
نا گواچی کنگا۔

جاگہ اس نرینہ تینا زبہ ۽ غیرت نا پین آ
کسے و جاگہ اس نیازی تا مومن آ تیزاب
شاغنگ جاگہ اس انت تو جاگہ اس انت
نیازی تازی آ ظلم متنگ ۽، ولے ناراج
داسکان دانازی آ چچ تک خلنگ اف۔

ننا راج داسکان نیازی ۽ اسہ سادار اس
خیال یکک، اودے بس تینا کاریم ۽ ہلنگ
کن ارغ تنگ، سامینگے، اونا زای آ انت

زند ہراوڑس، بھار جاگہ غاتیا کتاب آتے
ٹی خنان کہ عرب آک اسلام قبول کنگ
آن مہالوتینا نیازی ودی مروک آچناتے
زندہ کھڈ کریرہ، اوقا زری آشوت خلکرہ۔
اگہ پیسہ مفروس اتون تا تو تینا نیازی تے
پیسہ نامون اٹ ترہ، اگہ وخت اس ارا
قبیلہ نا نیام اٹ جنگ مرووس تو خون بہاٹی
نیازی تنگ کہ او داسکان دا رواج گڑاں
جاگہ غاتیا زندہ ۽۔

نوز دیکو کن اٹ برین تو دا دور روشن خیالی
نا دور پانگا او وخت اٹ ہم نیازی تے
نرینہ تینا کم تنگ کہ، او وخت اٹ اگہ
نیازی اس جاگہ اس نوکری کن ہنوس تو
نیازی ۽ پانگا کہ کہ نی نرینہ نا کچ کاریم

ماڈل شارتربت:-

مکران بیلت آ 2008ء آن ہن و بر آرے۔ کنا اولیکو نوکری ہم (Telecom) نانش اٹی پرائیویٹ کس۔ Eriasonibe اسے بھلو جہانی کمپنی اسے، ہراژتون مچ آ دنیا اسے بھلو کاروبار اس کس۔ پاکستان اٹی ”وارد“ و ”زونگ“ نیٹ ورک ء اکیو پیمٹ (Equipment) (گڑا) فراوانی و اوقتا نیٹ ورک نا برجائی و گچن آ آب ہندا کمپنی نامزموری کس۔ ای بلوچستان اٹی این جی او (NGO) سائٹ ورک پرفارمنس آپٹیمائزیشن Performance Optimization اٹی اوقتا اسٹانگا بندرغ کسٹ۔ و کنا زموری صوبہ بلوچستان اٹی ”وارد“ نا ہراڑے ہراڑے ناور آک کس، ہمو جاگہ نا نیٹ ورک نا باقاعدہ سروے کنگ، و داسروے نارپورٹ آتے مچ کنگ کس۔ ”وارد“ نا ہمو وخت اٹی مکران بیلت اٹی مچ آ صوبہ نامون اٹی زیات ناور کس، ہرا مند شار آن مرسا تربت شار و دلدار گوار شار آن بلیس پسنی شار و گوار آن پسنی قومی سڑک نا ہڑتوم آ پارہ غا ناور آک لگور کس۔ کسے کم وود ہر مسہ ٹو اٹی اسے وار مکران ناور ء کروٹی تمام کہ۔ ہنداسوب آن تربت آہن و بر ہر وخت نا کاریم کس۔ ہمو وخت انا تربت شار و داسروے نارپسکن آ تربت شار اٹی ڈغارو آسمان نارپر ء۔ ہمو وخت اٹی بے ایمنی ہم بھار کس، تربت شار یا دارہ ایرہ اسٹ سفر کنگ بھارت کس۔

تربت شار اسے بھلو خلق اسے آن زیات مچ آلو۔ بھلا شار اٹی مچ ء جوان ء ماڑی و زیبا ء چوک آلو، نئے سڑک آک بھلن کس۔ بھلا شار اٹی اوغان تا بھگ آتا دکا تک کس۔ ہرا فک اسے قطار ایٹی جوڑ کس۔ و اوڑے میوہ، سوزی، دال و پرچون نا اسٹور نا دکان تہی گڑا اک سودا مسرہ و دا بھگ آ نبار آ دکان تا پدائی ”اہلم“ تا جاگہ کس، داڑان بیدس تربت آن مندانا سڑک آ ہنوئی مس۔ تربت آن ہوشاب آ تربت آن بلیدہ و اندور، کوئٹہ آ ہنوئی مسکہ۔ چوک آ سڑک آ نبار بیدس مچ اس ہم الو۔

سیل و چکر

زیبا غا مکران

(10)

و لے داسروے شار انا نشخ اسٹل بدل مسے۔ تربت شار اٹی بریس تونے اسے خوشی اس مریک۔ اگہ ای دا پاو کہ تربت شار انا دا

..... انجینئر جمیل احمد کرد

زیبائی و شوننداری کوئٹہ شار ء ہم پدی الانی تو غلط مفرو۔ تربت نا خلق آک ہمون مرور، امر کہ مُست کس، اسنے کہ دا وڑا نا شوننداری منگ کیک کہ بروک آ کرن اٹی ہم مف۔ و لے شار انا ترند شوننداری مچ آ بلوچستان ء حیران کسینے۔ و دا مچ آ شوننداری ٹی ہمو وخت انا وزیر اعلیٰ ڈاکٹر عبدالملک بلوچ نا بھلو دو اسے ہرانا کوشت، خوری و تربت شار انا تون مہر ہمو جاگہ نا بندرغ آ تا کچن آ زندا نا است خوی دا پوسکن آ شار انا درو شم اٹی مون آ ہسنے۔

ہو داسو مچے تربت شار انا دا زیبائی تا نم تون ہیبت ء کین۔ تربت شار 7.5 کلومیٹر نا علاقہ ٹی کس۔ و لے ڈاکٹر عبدالملک بلوچ نا وخت اٹی دا شار اک اسے بھلو منصوبہ ایڈسٹ دادے 7.5 کلومیٹر آن و دفسا 450 کلومیٹر آ تالان کنگ، و دا وڑاٹ منصوبہ جوڑ کنگ کہ بروک آ چندی سال آتسکان ہمو جاگہ نا آباتی کن گچ اسے۔ دا پوسکن آ شار انا ڈاٹ بندی کرسا دادے مچ شوننداری ہندائی بھنگا، و صوبائی بجٹ اٹی فنڈ سالی بندا آ تخنگ۔ دا مچ آ ڈاٹ اکن 5000 ملین روپی آن زیات پیسہ تخنگ، کہ دا شار دا بھلا ڈاٹ سرجم مرے۔ اولیکو مچ اٹی شار انا ہمو متکن آ بجائی مچ اوار کنگ، ہرا 7.5 کلومیٹر آ تالان کس۔ داڑان بیدس M-8 ہرا

دکا تک ء۔ و خ کہ واقفیا ہم خیالنداری کنگ کہ، تو شار انا دا مچ اٹی مچ کلمبوتی اس سلتو کہ۔ سول ہسپتال تربت آن پیش تنگ آن تہنا گاڈی ٹی بھلا شار انا ہمو جاگہ ء ہنگ کن ہنان و کسرائی جوان ء گپ خلسا کرین۔ کنا کوئٹہ خان راہی متنگ آ دا است خوی کس، ای ہموڑے میڈیکل کالج و یونیورسٹی نا ہم دورہ ء کیو۔ ہنداسوب آن کنا دا است خوی تے خواجہ یاسین بلوچ ہڑتوم آ ادارہ غایتی رابطہ کرسا پورو کرے۔ ہرا وخت نئے ”مکران میڈیکل کالج تربت“ آ سر متنگ کن تنگ کس، ہمو وخت آن ہموڑے سر مسن۔

مکران میڈیکل کالج تربت:-

کم وود 12 ہج وخت آن زرہ اس مست ن M-8 سڑک آن گدرینگسا میڈیکل کالج نا بھلا درگہ غاسن۔ بھلا درگہ غان دا گچن آ میڈیکل کالج نا تہہ زہیدار خنگ کہ۔ خواجہ یاسین کالج نا وائس پرنسپل خواجہ ڈاکٹر اسلم بلوچ تون رابطہ کرے تو بھلا درگہ غا سیکورٹی آ سلوک آتے نا ہیبت نا کلہو ء توسس ہنداسوب آن نئے تہی ہنگ نا موکل ملا۔ ن کالج نا تہی جیہان تو مون مقابل اسے گچن ء Monument اس خلوک کس، ہراڑا میڈیکل اخلاقیات Medical Ethics نارداٹ قول آک نوشتہ کس۔ ای خوک آ ہندا دافتنے کل ء جوان خواناٹ اوقتا جوان ء اثر اس تما، و اُسٹ اٹی دعا ہم کریٹ کہ اللہ کے دا کالج نا اولیکو طالب علم آن بلیس بروک آ وخت انا مچ آ خوانوک آک دا جوان انگاہیبت آتے خوانرو واقفیا عمل ہم کیرو مچ آ زند پیسہ کنگ نا جاگہ غا انسان تا خدمت ء ہم کیر۔

دا میڈیکل کالج اسے جوان ء کاریم اسے، دانا تہی ہنگ تون و مچ آ شخ آ تا جاچ ء

ہنگ آن دا اندازہ مریک کہ اسے گچن ء وڑ ایٹ ماڑی جوڑ کروک ء۔ خراف کہ داہرا جاگہ نا انجینئرنگ نامونہ اسے۔ و لے تہنا مٹ تہی کس۔ ن کل گاڈی آن ڈنگا کس گاڈی ء ہم اسے کشادہ ء پارکنگ اٹی سلفیسن۔ ڈاکٹر اسلم بلوچ صاحب ننا انتظار کس۔ ہنداسوب آن ایڈمن بلاک اٹی اوڑتون ملان۔ و کالج نا پرنسپل نا کرہ ٹی کرسی آ تو لوک کس۔ اسنے کہ ہندن بنکن کہ پرنسپل خواجہ ڈاکٹر عبدالرؤف شاہ صاحب منہ وخت آن ہنگ اٹی اف۔ ہرانا سوب آن مچ آ کالج نا بست و بند آک ڈاکٹر اسلم بلوچ صاحب نامزموری ٹی کس۔ پرنسپل صاحب نا کرہ ٹی جیہان، اوبش مس نئے بھیر کرے۔ و نئے توکے و حوال کرے۔ ننا چا ہنداری کرفنگ دا مچ آ مجلس اٹی اونا مون ملوک کس، و وخت وخت اس نا کو ہم خلک۔ ہیبت و گپ انا وخت آ دا خبر تما کہ مچ آ بلوچستان اٹی اولیکو میڈیکل کالج 1972ء اٹی جوڑ کنگ۔ داڑان مُست داڑے مچ ء میڈیکل کالج اس الو۔ دا ہیبت آ حیرانی تون اوار اسروز ہم مس کہ اگہ بلوچ آتے پاکستان نا مچ خیال کنگ تو آجونی آن پد ہیبت سال اسکان داڑے اسنے دن ء ادارہ جوڑ کنگ تو۔ مچ آ صوبہ ٹی بیرہ اسے میڈیکل کالج اسے، او ہم 1972ء اٹی۔ خیر دا میڈیکل کالج نا زیبائی ء خنگ تون اُسٹ جم مس۔ دا میڈیکل کالج ء ہم قوم پرست جماعت اس جوڑ کرے، سردار عطاء اللہ خان میگل ہمو تم وزیر اعلیٰ و گل خان نصیر وزیر تعلیم کس، ڈاکٹر عبدالملک بلوچ ہر اتم نواب گٹی نا کا بینہ ٹی تعلیم نا وزارت ء و دوئی کرے تو ہمو زمانہ ٹی ہم اوقلی بدلی تیا بھار کاریم کرے۔ ہنداسوب آن ہر اتم او صوبہ ناور بر اعلیٰ جوڑ مس تو ہم مچ آ صوبہ ٹی میڈیکل کالج، گڑا کس کالج آتے یونیورسٹی نارچہ تس و منہ ٹی بلوچستان یونیورسٹی نا چندی کیسپس آتے جوڑ کرے۔ مکران میڈیکل کالج تربت ہم ہندا کالج آ نبار اسٹ ء کہ ہرانا بست و بند داسو ڈاکٹر عبدالرؤف شاہ صاحب و ڈاکٹر اسلم بلوچ صاحب نامزموری ٹی ء۔ (برجاء)

برابونی زبان نا
حق آتوار،
"تلاز"

2022 Calendar

بلوچ چل تاکی

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun
	تر / سیا	سیا	سوز	سوز/بازگر	بازگر/آہڑ	آہڑ
Su	یک شنبے				1 21	
Mo	دو شنبے				2 22	
Tu	سے شنبے	1 13	1 1	سوز-1	3 23	
We	چار شنبے	2 14	2 2		4 24	1 12
Th	پنج شنبے	3 15	3 3		5 25	2 13
Fr	جمعہ مبارک	4 16	4 4	1 32	6 26	3 14
Sa	شنبه	5 17	5 5	2 33	7 27	4 15
Su	یک شنبے	6 18	6 6	3 34	8 28	5 16
Mo	دو شنبے	7 19	7 7	4 35	9 29	6 17
Tu	سے شنبے	8 20	8 8	5 36	10 30	7 18
We	چار شنبے	9 21	9 9	6 37	11 31	8 19
Th	پنج شنبے	10 22	10 10	7 38	12 32	9 20
Fr	جمعہ مبارک	11 23	11 11	8 39	13 33	10 21
Sa	شنبه	12 24	12 12	9 40	14 34	11 22
Su	یک شنبے	13 25	13 13	10 41	15 35	12 23
Mo	دو شنبے	14 26	14 14	11 42	16 36	13 24
Tu	سے شنبے	15 27	15 15	12 2	17 37	14 25
We	چار شنبے	16 28	16 16	13 3	18 38	15 26
Th	پنج شنبے	17 29	17 17	14 4	19 39	16 27
Fr	جمعہ مبارک	18 30	18 18	15 5	20 40	17 28
Sa	شنبه	19 31	19 19	16 6	21 41	18 29
Su	یک شنبے	20 32	20 20	17 7	22 2	19 30
Mo	دو شنبے	21 33	21 21	18 8	23 3	20 31
Tu	سے شنبے	22 34	22 22	19 9	24 4	21 32
We	چار شنبے	23 35	23 23	20 10	25 5	22 33
Th	پنج شنبے	24 36	24 24	21 11	26 6	23 34
Fr	جمعہ مبارک	25 37	25 25	22 12	27 7	24 35
Sa	شنبه	26 38	26 26	23 13	28 8	25 36
Su	یک شنبے	27 39	27 27	24 14	29 9	26 37
Mo	دو شنبے	28 40	28 28	25 15	30 10	27 38
Tu	سے شنبے	29	29 29	26 16	31 11	28 39
We	چار شنبے	30	30 30	27 17		29 40
Th	پنج شنبے	31	31 31	28 18		30 41
Fr	جمعہ مبارک			29 19		
Sa	شنبه			30 20		
Su	یک شنبے					
Mo	دو شنبے					

2022 Calendar

بلوچ چل تاکی

برابونی زبان نا
حق آتوار،
"تلاز"

Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec		
بشام	بشام/سویل	سویل/کوانیوار	کونیوار	خشک	خشک/تر		
						یک شنبے	Su
	1	32				دو شنبے	Mo
	2	33			1	سه شنبے	Tu
	3	34			2	چار شنبے	We
	4	35	1	22	3	پنج شنبے	Th
1	بشام-1	5	2	23	4	جمعہ مبارک	Fr
2	2	6	3	24	5	شنبه	Sa
3	3	7	4	25	6	یک شنبے	Su
4	4	8	5	26	7	دو شنبے	Mo
5	5	9	6	27	8	سه شنبے	Tu
6	6	10	7	28	9	چار شنبے	We
7	7	11	8	29	10	پنج شنبے	Th
8	8	12	9	30	11	جمعہ مبارک	Fr
9	9	13	10	31	12	شنبه	Sa
10	10	14	11	32	13	یک شنبے	Su
11	11	15	12	33	14	دو شنبے	Mo
12	12	16	13	34	15	سه شنبے	Tu
13	13	17	14	35	16	چار شنبے	We
14	14	18	15	36	17	پنج شنبے	Th
15	15	19	16	37	18	جمعہ مبارک	Fr
16	16	20	17	38	19	شنبه	Sa
17	17	21	18	39	20	یک شنبے	Su
18	18	22	19	40	21	دو شنبے	Mo
19	19	23	20	41	22	سه شنبے	Tu
20	20	24	21	کونیوار-1	23	چار شنبے	We
21	21	25	22	2	24	پنج شنبے	Th
22	22	26	23	3	25	جمعہ مبارک	Fr
23	23	27	24	4	26	شنبه	Sa
24	24	28	25	5	27	یک شنبے	Su
25	25	29	26	6	28	دو شنبے	Mo
26	26	30	27	7	29	سه شنبے	Tu
27	27	31	28	8	30	چار شنبے	We
28	28		29	9		پنج شنبے	Th
29	29		30	10		جمعہ مبارک	Fr
30	30		29	39	31	شنبه	Sa
31	31		30	40		یک شنبے	Su
			31	41		دو شنبے	Mo

براہوئی زبان نا شاعر ادیب آتا برج

شہزاد غنی (برج اسد)

اگست 1976ء)، نایلم موہل
(14 اگست 1981ء) و
عبدالرازق ابابکی (4 اگست
1983ء) اس تا برج ”اسد“
ء۔ جہانی شخصیت آتے ٹی
فیڈل کاسٹرو، مسولینی، جارج
برنارڈشا، آرمسٹرانگ، طارق
بن زیاد وصلاح الدین ایوبی

شہزاد غنی نالائف پاتھ عدد ”5“ء۔

(2+8+1+9+7+5=32--

3+2=5)

داعد ”رائز“ نا ء۔ داسہ ہرن مولا عدد

اسے۔ آجونی دوست مریک تے تینا ہمہ

گیریت ء کاریم اٹ انگ نا خواہندار

مریک۔ لائف پاتھ عدد ”5“ نریہ و

نیاڑی ہڑتوم آجنس آتے کن اسد وٹا عدد

اسے۔ سیل و سواد تون زیات است خواہی

تھک۔ ایلو فتنے چاہنگ اٹی غلطی کپک۔

زندگانی ٹی مدام سرسہی ء خواہک بے سہی

دوست اف تے۔

شہزاد غنی نا فطری اثر ”ڈینی“ ء۔ اونا پنا اٹی

ڈینی اثر نا حرف آک

”H, H, A, G, A, N“، جذباتی اثر نا

حرف آک ”S, Z, I“، جسمانی اثر نا

حرف آک ”E, D“ ء۔ وجدانی حرف

اف۔ کل آن زیات حرف اونا ڈینی اثر نا

کیرغ آن ء۔ ڈینی اثر والا بندغ آک ہر

کاریم اٹی تینا سوچ وچ ء کاریم اٹ اتیرہ،

چچ ء وٹا سے ٹی جذباتی فیصلہ کپسہ۔

(Shehzad Ghani

3+5+5+7+1+4=30--

3+3+1+5+1=15+30=45)

د مرکب عدد اسد زور اور ء عدد اسے۔ پین

چندی خاصیت آتون اور ادبی معاملہ

غانتون ہم تعلق تھک و سرسہی نامستانی

بلیک۔

شہزاد غنی نا ودی دے ٹی عدد (2

اگست 1975ء) ”4“ ء۔ داساز و

زیمل نا عدد اسے۔ داعد اٹی بغاوت ہم

سازی ء۔ علم الاعداد نا چاہندار آثار دات

عدد ”4“، والا بندغ آک عجیب و غریب

مریہ۔ داعد والا ء پبہ منگ بھاز مشکل

ء۔ واہم داعد والا جوان ء سنگت اس

منگ کیک، وفادار مریک۔ داڑان ایڈتر

ٹو انا 4، 13، 22 یا 31 تاریخ آودی

مرک آ بندغ آک اول تو کم سنگت جوڑ

کیرہ۔ ولے ہرک ء سنگت جوڑ کریر

اوڑکن تینا ساہ ء ہم سدخہ کیرہ۔

شوق تھک۔ واہم بھلا جوانی داکہ اوتینا وقار

آچ ء کپیر ومانزاس کپک۔ تینا کڑدار نارد

اٹ تلار آنا سخت مریک۔

برج ”اسد“ کن ”جوزا، سنبلہ، میزان“

جوان ء سنگت منگ کیرہ۔ سخت انگا

ساہت اٹی اودے کاریم ہنگ کیرہ۔ اسٹ

ایلو نا فاندہ غا تارکھ انا کوشت کیرہ۔ داڑکن

”جدی، حوت“ برج آک جوان ء با باور

کڑوک ء سنگت منگ کپسہ۔ بلکہ اونا

تکلیف اٹی خوشی محسوس کیرہ۔ وخت اس کہ

”ثور، عقرب، دلو“ برج آک اگہ فاندہ

تفسہ تو نسخان ہم تفسہ۔ دوست کپس تو دشمنی

ہم کپسہ۔ اونا غم و خوشی تون چچ ء است

خواہی اس تچسہ۔ برج ”اسد“ نا خواہی کن

نچ انگا گڑا مطلب کہ دیرو شربت آن چٹ

بھاز پاریز جوان مریک۔

براہوئی زبان نا ایلو عالم، ادیب و شاعر

آتے ٹی پروفیسر گل بنگلوٹی (2 اگست

1935ء)، غلام نبی راہی (15 اگست

1939ء)، ڈاکٹر عزیز مینگل (13

اگست 1973ء)، ڈاکٹر غلام سرور پرکانی

(10 اگست 1957ء)، زاہد براہوئی (8

کشادہ، سفا سچا، کڑدار و عمل نا معاملہ ٹی ہم

سوکو، حق انازی آ سخت سلوک، عقیدہ نا

معاملہ ٹی ہیرہ سوگو آخا بلکہ تینا عقیدہ کن

جان تروک۔ ہر وٹا انا بندغ آتون

تعلقداری ء جوان ء وٹا سے ٹی سرجم

کروک۔ ہندا وٹا سیاسی کاریم تے ٹی

ہم زیات آن زیات است خواہی تھک۔

شہزاد غنی نا ودی دے (2 اگست 1975ء

برج ”اسد“، (Leo)، حاکم استار

”شمس“ (Sun)، منطقہ البروج ”5“،

نشانی ”شیر“، کلید وجود ”چٹا“، تب

”خاخری“ (آتش)، پشش نا ہڑوہ ”کوپہ“،

تہہ انا ہڑوہ ”اُست“، سچی حرف ”م“، برج

انا ودشت ”23 جولائی آن 23 اگست“،

..... شاہین بارانزی

بلکہ داکاریم ء تو چکلی آن دوست تورک۔

مہمان نواز، بندغی ء اہمیت تروک مریک۔

فلکیات نا چاہندار آتا دا پانگ ارے کہ

برج ”اسد“ والا کس انا اثر اٹی (ماحتت)

کاریم کنگ ء دوست تورک۔ نوکری ٹی

بوریت محسوس کیک۔ تینا قائمانہ لائی تے

کاریم اٹ انگ کن بے قرار مریک۔

فلکیات نا چاہندار آثار دات برج ”اسد“

والا نا زوریک دادو کہ او بھاز وخت مادہ

پرستی نا گواچی مریک۔ دولت چچ کنگ نا

تعلقدار برج آک ”حمل، قوس“، تب

آن چپ برج آک ”ثور، عقرب، دلو“،

اسے تب برج آک ”جوزا، سرطان، سنبلہ،

میزان“، بے تعلق برج آک ”جدی، دلو“،

ودی دے ٹی عدد ”4“، لائف پاتھ عدد

”5“، مرکب عدد ”45“، فطری گچین

کاری ”ڈینی“ ء۔

برج ”اسد“ والا ڈکن فلکیات نا چاہندار آتا

پانگ دادے کہ دا بندغ اٹی قوت ارادی

زیات مریک۔ سنگتی نا معاملہ ٹی اُست

نوشتانک

ساہد ارتا نسخان ننا نسخان ء

چریگ، چنادودی کنگ و مخلوق آتا جہان

اٹ اور منگ نا حق نخرہ۔

ہندن داڑا کاریم مسرا کرے واخیر دادے

مارچ آن اکتوبر نا 4 تاریخ آپک کریر و

1931 آن باقاعدہ جم و جوش اٹ اڈ

تنگ۔

دادے ء اڈ تنگ نا سخت تینا چاگڑ نا

سوانا شیدا اُن کہ پلک و خاخو ء ہم اوار

شاغندہ۔ اوقا چوری تے چنک سنی ٹی کدو

تینا شیف کینہ۔

اودے الے کہ ایو نا انسان داخس بے حس

سنے کہ سوردر یاب ناٹھی رینکوک آساہدار

تے ہم نسخان ایٹک۔

7 میکوپنہ غا برجاء

زی آگپ و تران کنگے۔ و مخلوق ء سما تے

کہ انسان تو انسان ء ساہدار تے ہم حق

بیش تارم انا تو اصل ہیبت ء کپہ۔

سنے آن تو ساہدارک ہم جوانی نا اومیت

تخیر ور۔ ایشیا غان پشش کاس تو واہم

احساس آن پڑ ء انسان ملک۔ منگ کیک

ہندا سوب کس کہ نفسیات نا ماہر و چاہندار

ڈاکٹر ہیرچ زمرمان (Heinrich

Zimmerman) اولی وار 24 مارچ

1925 نادے ساہدار تے کن پن کرساچ

ہزار بندغ چچ کرے کہ ساہدار تا حق آتا

ارے۔ او ہم ڈغار نا زی آ زندہ منگ،

بندغ آتا خف آخلگ ء کہ ساہدار تا خیال

..... جعفر قمرانی

امریں	دوکارچ	جفت و اہلیم درینے ملک آپا وہ کین کن امریں و اتیومال بسے چین کن (منگلی، 30)
پست	نیازی ناگوس انا بھلا جیب	کھیر تھر آن بسن دشت ائی پسی میڑینہ پست ائی (منگلی، 33)
میڑنگ	مچ کنگ، اسبجا کنگ	کھیر تھر آن بسن دشت ائی پسی میڑینہ پست ائی (منگلی، 33)
گوفتہ / گفتہ	کونٹ گو فنگ ”دیشم یاد رسم ناسک آتے تالان کنگ، ہر چارمہ کنڈ آن پاٹ انا لٹ خلنگ، ولدا او فقا پین پشم یا درسم ناسک آتے تالان کنگ۔ ہندرا و کونٹ آتے تیار کنگ“ (براہوئی نامہ۔ 215)	گوفتہ و لیلی کن اینوتھا گدان نا جوان و گل آن سبجا (منگلی، 35)
پدرنگ	یرا ڈور انا نیام اٹ بازن (خسکا وہ) آڈ غار (پیداوار۔ براہوئی نامہ، 101) پدرنگ و گرو (روایت ہندن و کہ گرو اسہ بجال اسے نا پن منے) تحصیل کھڈ کوچہ ضلع مستونگ ائی ارا علاقہ نا پن۔	خلق اس بیٹے گرو و پدرنگ آ ساہ و کنا کفار و یک اک گرو دا نکا (منگلی، 36)
گولی	مش آجوڑ مروک آغلہ نا انبار، غلہ و خوندی کنگ ناچہ، ہرا کہ ڈ غار نا زی آجوڑ مریک۔	بھگہ سڑدار مٹھری مرے دمب انا گولی غلہ غان پرے (منگلی، 53)
لائی گس	کچھی ٹی علاقہ اسے نا پن	مٹھری آن اینگی لائی گس و اینوی بنگٹ لاڈی ناڈس و (منگلی، 53)
گیڑ	بندی، قید، دزگیر، خاص و ژاٹ مال و ساہارتے اسہ جاگہ بندی کنگ۔	زڈ برک سڑدار گیر ائی گٹ اُن مچ موغازیک دشن نامٹ اُن (منگلی، 45)
گل	دیرا ناگھلی رودک آمل بوج۔	دیرا ناگھلی اُس ساہ اُس کنانی ہمسرتا بھل اُس ساہ اُس کنانی (منگلی، 60)
سازگر	ساز چاہوک، سازندہ	سازگر اک اتبوساز آتے مرکبو اہلیم نا نا آتے (منگلی، 66)
چوڑل	چوڑ۔ پوسکن ترک کروک آپن، چوڑل محبوب نا اسہ سفتی و پن اس۔	ناز بقیٹ شیکو و چوڑل کنا بھل و شیکو کن گوری کیوہ آلم و گل و (منگلی، 68)
منگلی	سوزارنگ، ہمو بندغ ہرا نا دتر ہنین لگے	بے کن کا نہ زرتی بند منگلی جان تولوک و شیکو نا ہندا (منگلی، 68)
مڑی خنی	چیتھن خنی	لے کیوہ نا حسابی آن تے بلخوتے کئے تینا مڑی آخن تے (منگلی، 69)
نیل	راج ائی گندہ غا خرن تالان منگ۔ ہوکا	شیکو نا ڈوٹی گوارخ نا بھل و ڈکال اس تمانے ہستین داہل و (منگلی، 69)
گرڈو	محبوب کن سفتی و پن اس	واہ واہ نم تون بریوہ گروڈو خواہوہ روشن تیرہ کہ لڑدو (منگلی، 75)

(6)

پٹ و پول

براہوئی خلقی شاعری ٹی لوز آتامڈی

نوشتکار براہوئی زبان نا پڑا پٹ و پول نارداٹ اسہ بھلو پن
اسے نا خواجہ و، دا پٹ و پول ائی او براہوئی زبان نا لوز آتے
خوندی کنگ نا کوشت اس کرینے، ہرا قسط و ارا چلینگ: شوکار

ای لوز چولہ کنگ نارداٹ اسہ گوڈ و کوشت اسے نا بنا و کرینٹ، ہرا کہ براہوئی خلقی شاعری تے ٹی پانگنا نو، ہرا
براہوئی نا پٹ و پولی براہوئی خلقی شاعری نا کتاب آتے ٹی خوندی و۔ دا کاریم و دا سوب آن مونی انگ نا گیک
کرینٹ کہ براہوئی خلقی شاعری و سر پند منگ تون او را براہوئی زبان نا متکن آ لوز آتامعہ ہم خوندی مرے۔
ہرا کہ بروک آ وخت ائی جم لوز بلد نا سوردریاب اٹ او ارا مریر۔ کنا است خواہی دادے براہوئی خلقی ادب نا
کتاب آتے ٹی غلطی ناچ و گنجائش اس مف۔ او نا سوب دادے کہ براہوئی زبان نا قدامت او نا خلقی ادب ائی
خوندی و آگہ اسہ لوز اس غلط پیدا وارس تو لوز تینا دروشم و گم گار کیک ہمولوز بروک آ گلزادہ غا تیان آ ختی اودیم
مریک۔ ای ہرا براہوئی خلقی شاعری نا پٹ و پولی کتاب آتے دا بابت خواناٹ، تو لوز کنگ نادے تیشی چندی
لوز آک پروف ردی نا گوی خنکارہ، واہم ای شاعری ناٹھو نا ڈیک و ہر سا اودے اصل معہ تنگ نا کوشت
کرینٹ۔

یاتی۔ شیکو ہرا لوز آتامون اٹ استار خلوک و، او قمعہ غا پٹ و پول کن فیلڈ ورک نا گرج و۔ جمید عزیز آبادی

دوٹی	ہمو نخل ہرا نارداٹ مریر	نخل دوٹی تیر و ماہ جان گو فیکہ ریز و (شامپتیر، 22)
نیون	سر بھنگ، راہی منگ	لاڈی کہ اسدے نیون کرک نے کن زہیر اٹ ویر آ برک (شامپتیر، 26)
سک	سخت، سوگو، مضبوط	خلق آک سر مسوڈک کنا است زیا تون سک و (شامپتیر، 28)
کنبر	بڈی آریز۔ چٹ	کنبر و سیتلو آلم و کوچو و (شامپتیر، 35)
☆ کوچو و	☆	کنبر و سیتلو آلم و کوچو و (شامپتیر، 35)
بھگدار	ہمو بھا گیا ہرا ژتو ن چ مے	بھگدار تان جڑ اس میو دار تان خوا اس (شامپتیر، 35)
میو دار	ہمو بھا گیا ہرا ژتو ن میٹ مے	بھگدار تان جڑ اس میو دار تان خوا اس (شامپتیر، 35)
مہیل	چ انا رخت آلیپ ورتی تے ہمو ڈول اٹ فنگ کہ ہرا ژا اسہ یا ارا بندغ آسانی اٹ سفر کنگ کیر	مہیل آ تولوک و بلیکنہ بولان و شوان کلی و توش تون گراٹ تالان و (شامپتیر، 37)
چین	ہیت و میٹ تا کر خنگ نا وخت	جفت و اہلیم درینے ملک آپا وہ کین کن امریں و اتیومال بسے چین کن (منگلی، 30)